

Aktív részvétel

Hazánk népe a sokoldalúan fejlett szocialista társadalomnak a Román Kommunista Párt X. kongresszusán kijelölt programja megvalósításán dolgozik. Népünk szilárd meggyőződése szerint e program valóra váltása egyértelmű a szocialista Románia anyagi és szellemi lehetőségeinek növelésével, az életfeltételek javulásával, azt jelenti, hogy Románia még tevékenyebben részt vállalhat a szocialista nemzetközi munkamegosztásban, a világviszonylatú munkamegosztásban, a szocialista világrendszer erősítésében, az antiimperialista erők gyarapításában. A párt X. kongresszusa hangsúlyozta: „A KGST tagállamaival s a többi szocialista országgal való gazdasági és műszaki-tudományos együttműködést fejlesztve Románia egyúttal kiterjeszti kapcsolatait a többi állammal is, társadalmi rendszerükre való tekintet nélkül, és aktívan részt vesz a nemzetközi szocialista és a világméretű munkamegosztásban.”

Köztudomású, hogy Románia külpolitikája középpontjába helyezi a barátság, a szövetség és a testvéri együttműködés erősítését az összes szocialista országokkal. Ez a politikai vonalvezetés objektív, mély és állandó hatású tényezőkre épít. Minden szocialista országgal egységbe tömörít bennünket a társadalmi rendszer, az ideológia, a célok azonossága, a szocializmusért és a kommunizmusért, az emberiség békéjéért és haladásáért folyó közös harc. Hazánk szüntelenül fejlesztette a múltban, s fejleszti a továbbiakban is széles körű politikai, gazdasági, kulturális, technikai, tudományos kapcsolatait a szocialista országokkal, állandóan bővülnek a kapcsolatok a testvéri országok párt-, állami és közéleti szerveivel, gyarapodnak a tapasztalatcserék az új rendszer tökéletesítésében. Az állandó törekvés arra, hogy mindjobban hozzájáruljunk az együttműködési viszonyok erősítéséhez, egyebek között kifejeződik abban a figyelemben is, amelyet pártunk és államunk vezetői a többi szocialista ország párt- és állami vezetőivel való találkozásokról és közvetlen megbeszélések iránt tanúsítanak.

Románia a szocialista közösség tagjaként nagymértékben fejleszti együttműködését az összes szocialista országokkal, harcol a nemzetközi szocialista munkamegosztás elmélyítésében a legalkalmasabb eszközök következetes és rendszeres alkalmazásáért, a szocialista világrendszer államai gazdasági, tudományos és műszaki kapcsolatainak előmozdításáért. A szocialista államok közötti kapcsolatok gyakorlata az együttműködés számos formájának lehetőségét igazolta: szakosodás és kooperáció a tervezésben; a kereskedelmi, valutáris-pénzügyi relációk fejlesztése; műszaki-tudományos együttműködés és így tovább.

A szocialista államok együttműködése formáinak kialakítása és fejlesztése során abból kell kiindulni, hogy a szocialista világrendszer három földrész tizennégy országát foglalja magában; ezen államok gazdasági-társadalmi fejlődése az egész szocia-

lista tábor közös problémái mellett sajátos, az egyes államok különböző gazdasági színvonalára, a szocialista építés stádiumára, a konkrét nemzeti sajátosságok meghatározta sajátos problémákat is felvet. A szocialista világrendszer nem uniformizált tömb, amelyben az államok egyetlen egésszé olvadnak össze, hanem független, szuverén államok alkotják, amelyek önállóan fejlődnek, de egységesek közös jellemzőikben. A világ fejlődése történetében teljesen új típusú kapcsolataik alapját csakis a szocialista nemzetköziség, a függetlenség, a nemzeti szuverenitás, a jogegyenlőség, a belügyekbe való be nem avatkozás, a kölcsönös előnyök és a kölcsönös elvtársi segítség alapelvei alkotják. Nyilvánvaló, hogy ezek az alapelvek egymástól elválaszthatatlanok, egységes egészet alkotnak. Ezeknek az alapelveknek a tiszteletben tartása a kommunista és munkáspártok nemzeti és nemzetközi feladatainak a kifejezése, a szocialista országok kohéziójának, a szocialista világrendszer mai világra gyakorolt befolyásának kezessége. A kommunista és munkáspártok nemzetközi tanácskozásán mondott beszédében Nicolae Ceaușescu elvtárs, az RKP főtítkára hangoztatta: „Az új társadalom építésének belső és külső tényezői között, a minden egyes népnek az országa gazdasági potenciálja szüntelen növelésére irányuló erőfeszítései és a szocialista országok szabad és szuverén együttműködése között szoros, dialektikus kapcsolat áll fenn; ez kifejezi a szocialista országok nemzeti és nemzetközi érdekeinek egységét.”

Közvetlenül kétoldali formák és eszközök, valamint nemzetközi szervezetek keretében fejlődnek hazánk gazdasági kapcsolatai a többi szocialista országgal. A szocialista országok az első helyen állnak hazánk külkereskedelmében, s ez Románia gazdaságpolitikájának sokatmondó jellegzetessége: az összes többi országra jutó 45,6 százalékkal szemben a szocialista országok fajsúlya eléri az 54,4 százalékot. Következő táblázatunk adataiból kiviláglik, hogy az elmúlt ötéves terv során az áruforgalom minden egyes szocialista ország viszonylatában jelentősen emelkedett.

Románia külkereskedelmi kapcsolatainak alakulása a szocialista országokkal
(millió valuta-lejben)

	1965	1969	Külkereskedelem összesen (kivitel—behozatal) Növekedés 1965—1969
Albánia	33,6	38,7	1,2-szer
Bulgária	133,7	320,1	2,5-szer
Csehszlovákia	989	1496,1	1,5-szer
Jugoszlávia	173,1	352,1	2-szer
Kínai Népköztársaság	291	484,1	1,7-szer
Koreai Népi Demokratikus Köztársaság	51,4	104	2-szer
Kuba	14,6	234,8	16-szor
Lengyelország	492,1	777,7	1,6-szer
Magyarország	399,3	491,6	1,2-szer
Mongólia	9,7	23,4	2,4-szer
NDK	805,4	1234,6	1,5-szer
Szovjetunió	5067,5	5518,1	1,1-szer
Vietnami Demokratikus Köztársaság	32,6	70,7	2,2-szer

A szocialista országokkal folytatott külkereskedelem össz-volumenének nagybodásával egyidejűleg jelentősek voltak a változások a kivitel és a behozatal szerkezetében: növekedett a nagyobb feldolgozottsági fokú, nagyobb műszakiságú és komplexitású ipari áruk fajsúlya. Ezek a változások azoknak a sikereknek az eredményei, amelyeket mind Románia, mind a többi szocialista ország az ipar korszerűsítése és fejlesztése terén elért, a termelői szakosodás, a gazdasági és műszaki

kooperáció hatékonyabb, újabb formái bevezetésének gyümölcsei. A nemzetközi szocialista munkamegosztás bővítése és elmélyítése szempontjából nagyon fontos a gazdasági és műszaki együttműködés fejlesztése. Románia kivételesen nagy jelentőséget tulajdonít az együttműködés e formája előmozdításának. Előnyei elsősorban abban nyilvánulnak meg, hogy megkönnyíti az ipari, mezőgazdasági, szállítási, turisztikai és más jellegű létesítmények felépítését, meggyorsítja a magas műszakiságú és versenyképes termékek gyártását, a nemzeti kutatási és tervezői programok végrehajtását. Az együttműködés lehetővé teszi a partnerek számára, hogy jobban kihasználják termelői kapacitásukat és magasabb fokon értékesítsék a rendelkezésre álló munkaerőt.

A kooperáció során — konkrét, pontos, a felek megszabta egyezmények, megállapodások alapján — közvetlen kapcsolatok is keletkezhetnek az érdekelt egységek és intézmények között. Hasonlóképpen lehetővé válik a termelőtevékenység jobb egyeztetése a tervező aktivitással, ami optimális feltételeket teremt minden egyes ország tudományos potenciáljának, tapasztalatainak értékesítésére. A kooperáció ösztönözheti a termelés szakosodását, az árucserre lényeges kiterjesztését a fizetési eszközökkel való takarékoság jegyében, a cserék folyamatosságát hosszabb időszakokra. A műszaki-tudományos együttműködés jelentősen növeli Románia közvetlen gazdasági kapcsolatainak fejlesztését a többi szocialista országgal. E téren eredményesen működnek a Románia és minden egyes szocialista ország viszonylatában létesített vegyes műszaki-tudományos bizottságok. E bizottságok 1967-től 1969-ig mintegy 2000, a dokumentáció kölcsönös kicserélésére, a szakemberek tapasztalatcseréjére és a technológiai folyamatok megismerését célzó cseréjére vonatkozó együttműködési témában állapodtak meg.

A Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa keretében Románia cselekvően részt vett és részt vesz az együttműködés elmélyítésében és az együttműködési formák és módszerek folyamatos tökéletesítésében a következő területeken: a tervek egyeztetése, szakosodás és együttműködés a termelésben, a fontosabb tudományos és műszaki kutatások összehangolása, külkereskedelem, a valutáris-pénzügyi kapcsolatok javítása, az együttműködés tökéletesítése a szállításügyben, a szabványosításban.

A KGST keretében folyó együttműködés fejlesztésében és tökéletesítésében fontos szerepet játszottak azok a tanácskozások és találkozások, amelyeken a tagországok párt- és államvezetői megszabták a különböző fejlődési szakaszoknak megfelelő irányelveket. A KGST-n belüli együttműködés kiterjesztése és elmélyítése tekintetében nagy jelentőségű határozatokat hozott az 1969-ben megrendezett XXIII. — rendkívüli — ülészak, amelyen részt vettek a tagországok párt- és államvezetői. Románia — Nicolae Ceaușescu elvtárs vezette — párt- és kormányküldöttsége a hazánk külpolitikáját jellemző szellemben egész sor építő jellegű javaslatot terjesztett elő, amelyek arra hivatottak, hogy elmélyítsék a tagországok kooperációját, s figyelemmel elemezve a többi ország javaslatait, hozzájárult a tárgyalási problémák kölcsönösen elfogadható módozatainak a kidolgozásához. Az ülészak újra hitet tett a KGST statútumában megfogalmazott, a szocialista országok egymáshoz fűződő viszonyának alapjául szolgáló elvek mellett, megszabta a KGST jövőbeni fejlődése főbb irányvonalait, s kijelölte azokat a feladatokat, amelyek egy komplex távlati programban tárgyiasulnak. Az ülészak leszögezte: a tagállamok további együttműködésének elmélyítése és tökéletesítése az állami szuverenitásra, a felek függetlenségére és teljesen szabad elhatározására épül, nem jár együtt nemzetek feletti szervek létrehozásával, nem érinti az országon belüli tervezési problémáit, a tagországok pénzügyi tevékenységét és gazdasági szervezeteik ügyvezetését.

Az elfogadott határozatok értelmében minden tagország bármikor, kibonta-

kozása bármely szakaszában kinyilváníthatja érdeklődését valamely együttműködési akciót illetően. A komplex program célja: hozzájárulni minden tagország termelőerőinek gyors fejlesztéséhez, minél magasabb műszaki-tudományos színvonal eléréséhez, a szocialista termelés hatékonyságának maximális fokozásához a munkássz-tály pártja vezető szerepének erősítése feltételei közepette, a szocialista államok gazdasági funkcióinak további fejlesztéséhez a nemzetgazdaság demokratikus centraliz-musa és tervszerű irányítása alapján.

*

Szoros kapcsolatban a KGST-ben való együttműködéssel, hazánk a szocialista országok más nemzetközi szervezeteiben is részt vesz. Ezek a szervezetek — Nemzetközi Gazdasági Együttműködési Bank; Nemzetközi Beruházási Bank; Központi Villamos Teherelosztó; Közös Teherkocsipark és mások — a szocialista országok együttműködésének alapjait alkotó elvekre építve fejtik ki tevékenységüket. Románia a Metalimport külkereskedelmi vállalat által kötött megállapodás alapján az Intermetall keretében részt vesz a vaskohászati együttműködésben is. Ugyanakkor együttműködünk más szocialista országokkal a Szocialista Országok Együttműködési Szervezete a Posta és Távközlésben elnevezésű organizációban, valamint a vasútügyi kollaboráció szervezetében. E szervezetek tagjai az ázsiai szocialista országok (Kínai Népköztársaság, Koreai Népi Demokratikus Köztársaság és Vietnami Demokratikus Köztársaság), valamint Kuba.

A KGST-tagállamok marxista—leninista alapelvek szerinti gazdasági együttműködésének elmélyítése, a kooperáció a termelésben és műszaki-tudományos vonatkozásban arra hivatott, hogy elősegítse minden egyes nemzetgazdaság még lendületesebb fejlesztését. A KGST-tagállamok relációinak ugyanakkor az a rendeltetésük, hogy előmozdítsák a gazdasági kapcsolatok fejlődését más szocialista országokkal a világ más államaival, s így biztosítsák a tagállamok szélesebb körű és nagyobb arányú bekapcsolódását a világgazdaság áramkörébe. Románia úgy véli, hogy gazdasági kapcsolatainak fejlesztése a szocialista állammal minden egyes ország haladásának tényezője, fontos hozzájárulás a szocialista világrendszer erejének növekedéséhez.

*

Az utóbbi öt évben a Román Kommunista Párt IX. és X. kongresszusa határozatainak megfelelően mind szélesebbkörűen kibontakoztak hazánk és a többi szocialista állam baráti és testvéri együttműködési kapcsolatai, ami pártunk és kormányunk külpolitikájának központi célkitűzése. Rendkívül gyümölcsözők voltak azok a látogatások, megbeszélések, találkozások, amelyeken párt- és államvezetőink — Nicolae Ceaușescu elvtárral az élen — ebben az időszakban a többi szocialista állam párt- és államvezetőivel részt vettek. A KGST-n belüli érintkezések és véleménycserék sorát kiegészítették a kétoldali találkozások Románia és más szocialista országok párt- és államvezetői között, a Varsói Szerződés szervei keretében létrejött találkozások, a parlamenti küldöttségek kölcsönös látogatásai, a kulturális együttműködés, a sport- és más rendezvények sorozata.

A többi szocialista állammal való — kétoldali vagy többoldali — együttműködési politikájában pártunk abból, a szocialista államok mindennapi gyakorlata igazolta alapelvből indul ki, hogy a szocialista nemzetek internacionalista közeledésének történelmi folyamata sikerrel csak minden egyes szocialista állam érdekei tiszteletben tartása, a teljes jogegyenlőség, minden egyes szocialista nemzet fejlődése és virágzása alapján bontakozhat ki. Nicolae Ceaușescu elvtárs hangsúlyozta: minél jobban képviseli a párt a társadalmi fejlődés követelményeit, a dol-

gozó néptömegek érdekeit, minél jobban oldja meg a forradalmi harc kérdéseit, annál szilárdabbak kapcsolatai a néptömegekkel, növekszik a nép bizalma a pártban s hozzájárulása a szocializmus és a kommunizmus általános ügyéhez. Tevékenységében így egyesíti a kommunisták pártja a hazafiság és az internacionalizmus követelményeit, mert feladatai egyidejűleg nemzetiék és nemzetköziék, hiszen a nemzeti síkon elért győzelmek egyben az internacionalizmus sikerei is.

Az együttműködés fejlesztését szolgálják a Csehszlovákiával, Lengyelországgal, Bulgáriával és a Szovjetunióval 1968—1970 között megújított barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási szerződéseink. Az említett országok mindegyikével két évtizeddel ezelőtt megkötött szerződések gyümölcsöző jellegének kontinuitása tükröződik az utóbbi években megújított szerződésekben is. Nicolae Ceaușescu elvtárs rámutatott: „Az új román—szovjet szerződés, amely húszéves időszakra rendezi a Románia és a Szovjetunió közötti kapcsolatokat, új távlatokat nyit a pártjaink és országaink közötti együttműködés, barátság és szövetség további fejlesztéséhez... Pártunk és népünk mindent meg fog tenni a kapcsolatok további fejlesztéséért a Szovjetunió Kommunista Pártjával, a Szovjetunió népeivel, mert úgy véli, hogy ez megfelel mind országaink és pártjaink érdekeinek, mind pedig a szocializmus és a béke általános érdekeinek.“

A jelenlegi feltételeknek megfelelően továbbfejlesztve a Románia és az említett szocialista országok közötti előző szerződések előírásait, a fontos dokumentumok új feltételeket teremtettek a gazdasági, műszaki-tudományos termelés és más jellegű együttműködés intenzívebbé tételéhez és bővítéséhez. A szerződések — népeink javára és a szocializmus ügye általános érdekeinek megfelelően — új távlatokat nyitottak országaink szövetsége és barátsága előtt, a marxizmus—leninizmus és a szocialista internacionalizmus, a függetlenség és a nemzeti szuverenitás, a jogegyenlőség, a belügyekben való be nem avatkozás, a kölcsönös előnyök és az elvtársi kölcsönös segítség alapelvei jegyében. Az utóbbi évek során kötött szerződések tükrözik Románia és a többi állam ama elhatározását, hogy továbbra is a szocialista államok barátságának és együttműködésének fejlesztésére, ezen államok egységének megszilárdítására töreksenek, ami a szocialista világrendszer legyőzhetetlenségének fő biztosítéka.

A szerződések előírásai kifejezik a felek arra irányuló akaratát, hogy továbbra is következetesen harcoljanak az imperializmus ellen, a népek szabadságának és függetlenségének ügyéért, ama szent jogukért, hogy maguk határozassák meg sorsukat, hogy továbbra is határozottan elmozdítsák a békés egymás mellett élés politikáját, harcoljanak az új világháború megelőzéséért, a biztonság megerősítéséért Európában és a világban.

*

Az elmúlt öt esztendő során munkaértekezleteket tartottak a Varsói Szerződésben részt vevő országok párt- és államvezetői. Románia a Szerződés alapító tagjaként következetesen teljesíti a szervezetben rá háruló feladatokat, s hozzájárul a Szerződés védelmi kapacitásának növeléséhez. Külpolitikája alapvető orientációjának megfelelően, Románia fejleszti katonai együttműködését a Szerződés minden más tagországával, minden szocialista állammal. A többi szocialista országgal való katonai együttműködés megszervezésében Románia abból az előfeltételből indul ki, hogy a teljes felelősséget a haderők harci felkészüléséért, felszereléséért és neveléséért — mint általában az egész bel- és külpolitika meghatározásáért — az illető ország pártja és kormánya viseli, ami közvetlen kifejezése a szocialista állam védelmi, a forradalmi vívmányok konszolidálását biztosítani hivatott funkciójának.

Haderőnk egyetlen vezetője a párt, a kormány, a hadsereg főparancsnoka. A szocialista Románia alapvető köteletségét teljesíti saját népe iránt, ugyanakkor magasrendű internacionalista kötelezettségének tesz eleget az ország hadereje harci kapacitásának növelésével, s erősíti a katonai együttműködést a Varsói Szerződés más tagállamainak hadseregével, a szocialista világrendszer országai közötti viszonyok alapelveinek megfelelően. „Elmondhatjuk, elvtársak, hadseregünknek minden rendelkezésére áll, hogy bármikor teljesítse köteletségét a nép iránt, szövetségeseink iránt, szocialista országokbeli barátaink iránt, hogy hadseregünk mindig őrhelyén áll. S ha szükségessé válik, maradéktalanul eleget tesz köteletségének” — mondotta Nicolae Ceaușescu elvtárs a Fegyveres Erők alapkádereinek tanácskozásán tartott beszédében.

Az elmúlt öt esztendőben a nemzetközi életben — Európában és másutt is — az erőviszonyok eltolódása a szocializmus és a béke javára hangsúlyozottabb volt. Jelentős haladás mutatkozott az Európa-közi dialógus intenzívebbé válásában, a közvélemény mind erőteljesebben szót emel az általános európai konferencia mellett, a békéért és a biztonságért. Amióta 1966. július 5-én a bukaresti értekezleten részt vevő szocialista országok kibocsátották az európai béke és biztonság megszilárdítására vonatkozó Nyilatkozatukat, az elgondolás mindjobban körvonalazódott, s új javaslatok is felszínre kerültek.

Románia cselekvően részt vesz a dialógusban, szüntelenül harcol a konferencia építő szellemű előkészítéséért, minden ilyen irányú pozitív kezdeményezést támogat, számos javaslatot terjesztett elő, amelyek arra hivatottak, hogy közelebb hozzák a konferencia összehívásának időpontját és hozzájáruljanak sikeréhez. Románia eredeti hozzájárulását tanúsítja a szocialista országok által az európai érdeklődés előterébe helyezett problémának az előbbreviteléhez az a pozitív visszhang és nagy érdeklődés, amelyet az Államtanács elnöke, Nicolae Ceaușescu elvtárs egy javaslata váltott ki. Franciaországi hivatalos látogatása idején egy beszédében, 1970. június 16-án az Államtanács elnöke kifejtette, hogy az ENSZ égisze alatt Európában esetleg létesíteni lehetne egy állandó jellegű együttműködési szervezetet, amely hozzájárulhatna földrészünk államai együttműködésének előmozdításához. A Varsói Szerződés tagállamai külügyminisztereinek bukaresti tanácskozásáról (1971. február 18—19.) kiadott Közlemény megállapíthatja: „A tanácskozás résztvevői, figyelembe véve, hogy az utóbbi években kedvezően fejlődtek az Európa-közi kapcsolatok, megelégedéssel állapították meg, hogy a szocialista országok erőfeszítéseinek és más államok hozzájárulásának eredményeként bizonyos haladás észlelhető az európai kontinens légkörének enyhülésében... A tanácskozáson képviselt szocialista országok a jövőben is konstruktív erőfeszítéseket tesznek, hogy a kontinens összes államai között kölcsönösen előnyös, normális kapcsolatok fejlődjenek ki, állást foglalnak amellet, hogy Európában és az egész világon meghonosodjon és megszilárduljon a békés légkör, megszűnjön a fegyverkezési hajszája, síkraszállnak az európai és a világméretű enyhülésért és együttműködésért.”

A békés építés hatalmas programját megvalósító Románia külpolitikája harmonikusan egyezteteti saját népével szemben fennálló kötelezettségeit a szocializmus általános ügyével, a béke és a haladás ügyével. E politika állandó és következetes érvényesítése során Románia természetesen minden vonatkozásban fejleszti együttműködését a világ minden államával, tekintet nélkül társadalmi-politikai rendszerükre. Forradalmi vívmányai megvédéséért fejleszti barátságát és szövetségét a Varsói Szerződés tagállamaival, minden szocialista állammal, s a többi szocialista országgal együtt aktívan hozzájárul ahhoz, hogy Európában, az egész világon győzedelmeskedjenek a béke és a haladás eszméi.

Eugen Phoebus